

KEEP – et kompetencegivende træningsprogram for plejefamilier og netværksfamilier

Faggruppen af Familieplejekonsulenter den 10.01.2018 V/ Gitte Nyboe Jakobsen og Heidi Møller-Rasmussen

KEEP

Program for formiddagen

KEEP:

- Forskning, baggrund, formål og målgruppe
- Organisering og metode
- Temaer i KEEP, eksempel på tema og metode
- Erfaringer og implementering i DK
- Spørgsmål og debat
- Frokost
- Samtale med plejeforældre
- Dialog og opsamling

KEEP og Socialstyrelsen

- Andelen af anbragte børn og unge i familiepleje er stigende (15 % 1970 og 62 % i 2015)
- Problemtungde i anbringelserne
- Lovgivningsmæssigt er der kommet øgede krav og en øget professionalisering af plejefamilierne (tilsyn og godkendelsesprocedure, grundkursus og efteruddannelse)
- Forskning, faglige tiltag, metodeudvikling
- Tidlig indsats –Livslang effekt

Forskning og baggrund

- KEEP er et koncept udarbejdet af OSLC
- KEEP bygger på undersøgelser, som viser, at jo flere adfærdsproblemer plejebarnet har, jo større risiko for sammenbrud

Forskning og baggrund

Effektundersøgelser fra USA, England og Sverige viser, at KEEP medvirker til at:

- reducere adfærdsproblemer hos plejebarnet
- plejeforældrene bliver bedre til at fokusere på det positive i forholdet til plejebarnet
- stressniveauet hos plejeforældrene sænkes

Forskning og baggrund

Social læringsteori

- De sociale aspekter og interaktionen med andre er central for læring
- Den enkeltes læring baseret på evnen til at uddrage viden fra det sociale fællesskab og fra sig selv, samt omsætte/bearbejde denne viden individuelt, og derved have muligheden for at indvirke på det sociale fællesskab med sin bearbejdede viden

Forskning og baggrund

Viden er ikke noget man får, men noget man tilegner sig ved aktiv deltagelse

Jerome Brunner

Formål og målgruppe

Formålet er at:

- Problemadfærd håndteres hensigtsmæssigt og derved mindskes
- Problemadfærd forebygges
- Sammenbrud undgås

Målgruppe:

- Plejeforældre og netværksplejeforældre med plejebørn i aldersgruppen 4-12 år.

Formål og målgruppe

Socialstyrelsen:

- ”De forventede virkninger af KEEP som metode er, at plejebørnenes socioemotionelle adfærdsproblemer mindskes, og deres psykiske trivsel højnes”.
- ”Det forventes at ske som et resultat af, at plejeforældrene lærer at fokusere på barnets positive adfærd og får konkrete måder at håndtere børnenes adfærdsvanskeligheder på”.
- ”Det betyder også, at en forventet effekt er, at plejeforældrene oplever at blive mindre stressede i situationer, hvor børnene udviser adfærdsproblemer.”

Organisering

- KEEP konceptet er udviklet og udbydes af Oregon Social Learning Center = OSLC
- OSLC er dedikeret til at fremme udviklingen, væksten og forbedringen af evidensbaserede programmer, som har en betydelig indvirkning på folkesundheden.

Implementering

- I Danmark implementeres KEEP af Socialstyrelsen i samarbejde med OSLC og kører som et projekt i perioden 1. januar 2015 til 31. december 2017.
- Implementeringen er foretaget i samarbejde med 5 kommuner og 2 private organisationer
 - Herning, Varde, Slagelse, Odense og Lolland Kommune
 - Fonden Vita og Fabu-fonden

Gruppelederuddannelsen

- Alle gruppeledere er uddannet af OSLC på et 5 dages kursus
- Alle gruppeledere er i projektperioden blevet coachet af OSLC
- Alle sessioner optages på video og uploades til OSLC
- I projektperioden er alle sessioner blevet oversat til dansk og har dannet baggrund for den ugentlige coaching fra OSLC
- Fremadrettet har Danmark mulighed for selv at uddanne gruppeledere og yde coaching til gruppeledere
- De danske coaches coaches fra OSLC

Certificering

- Det kræver 3 gennemførte KEEP forløb at opnå certificering
- Der kræves 1 gennemført KEEP forløb årligt for at bevare certificeringen
- Det er en forudsætning for at udbyde KEEP, at man årligt betaler en Licens til OSCL, og at de danske coaches modtager coaching fra OSCL

Metoder, gruppen og praktiske forhold

- Korte oplæg ud fra fastlagt tema og koncept
- Øvelser, debat, rollespil
- Erfaringsdeling og idéudveksling
- Afprøvning i form af hjemmeopgave
- Opfølgning og sparring på afprøvning

Metoder, gruppen og praktiske forhold

- Det er et gruppeforløb, ikke traditionel undervisning. Gruppen er derfor helt central. Forløbet består af 16 sessioner.
- Sessioner optages på video til brug ved coaching og certificering. Efter hver session vurderer gruppelederne dagens session, egen indsats samt plejeforældrenes engagement, deltagelse og udbytte.
- Plejeforældreevaluering vedr. gruppeforløbet efter 8. og 12. session.

Metoder, gruppen og praktiske forhold

PDR (Parent's Daily Report): Ugentlig opringning til plejeforældre med standardiserede spørgsmål til plejebarnets adfærd i det seneste døgn.

Har barnet udvist den pågældende adfærd? Hvis ja, har det da været stressende/belastende for plejeforælderen?

Plejeforælders eget døgn på en skala fra 1-10

PDR tydeliggør plejeforælders syn på udvikling i adfærdsproblem/problemer, og hvordan dette påvirker plejeforældrene.

Temaerne i KEEP/De 16 sessioner

1. Gruppeorientering - Introduktion og snak om de 4 centrale roller for plejeforældre
2. Vigtigheden af at samarbejde – på alle niveauer
3. At lære ny adfærd – trin for trin
4. Brug af pointsystemer og belønninger
5. At sætte grænser og tag en pause
6. Grænsesætningsstrategier
7. At finde balancen mellem opmuntring og grænsesætning
8. Undgå magtkampe – strategier til at holde kursen
9. Før – indlæring
10. Håndtering af særlig svær adfærd
11. Fremme skolegang
12. Fremme positive sociale relationer
13. Stress og håndtering af stress
14. Valgfri session
15. Valgfri session
16. Fejring og evaluering

Fire roller for plejeforældre

LÆRER

- Forældre er de vigtigste lærere.
- Du lærer barnet at **realisere sit potentiale**, hvad der er vigtigt, og hvad der er virkeligt.
- Det tager måske længere tid for jeres plejebørn at lære noget nyt sammenlignet med andre børn.

OMSORGSIVER

- Du sørger for varme, omsorg og støtte.
- Du er et fast holdepunkt gennem svære perioder.
- Du følger barnets udvikling og relationer.

DETEKTIV

- Du identificerer barnets styrker.
- Du observerer barnets adfærd.
- Du får viden, der kan bruges til at afhjælpe problemer.

RAMMESÆTTER

- Du sørger for, at legen er sikker.
- Du sætter grænser og står fast.
- Reglerne sikrer, at barnet er i sikkerhed.

Pointsystemer

- Pointsystemer kan være gode, når man arbejder med at ændre adfærd.
- Eller til at holde en på sporet og ikke miste fokus på det, man vil forsøge at opnå.
- Barnet kan nemt se, hvad vi gerne vil have det skal gøre, og hvornår det skal gøre det.

Pointsystemer

- Det er plejeforældrene, der styrer pointsystemet.
- Pointsystemer er et redskab for plejeforældre til at bruge betinget belønning.
- Børnene har klaret opgaven, når de har tjent 70 % af deres stjerner eller klistermærker.
- Det kan tage barnet et par dage, før barnet oplever succes med et pointsystem.

SMOBT

- S**må trin: Hvilke trin skal gennemgås?
- M**ålbart: Hvad skal resultatet være?
- O**pnåeligt: Er barnet i stand til at gøre det. Er det realistisk?
- B**elønning: Hvilken belønning vil motivere barnet?
- T**idspunkt: Hvornår skal det gøres?

Claras sengetidssystem

- Kl. 19.30 – Vask hænder og ansigt
- Børst tænder
- Tag nattøj på
- Vælg en bog til højtlesning
- Kl. 20 – Sluk lyset
- Bliv i sengen 😊

Når Clara bliver i sengen efter hun er puttet, må hun selv vælge, hvilket morgenmadsprodukt (af dem familien på forhånd har udvalgt) hun vil have næste morgen.

Når Clara i 5 dage ud af 7 er blevet i sengen efter hun er puttet, kan hun få en større belønning, fx at se sin yndlingsfilm, at gå ud og købe en is etc.

Clara's skema for sengetid (eksempel)

opgaver	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
19:30: Vask hænder og ansigt	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Børste tænder	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Tage nattøj på	✓	✓	✓	✓	✓		✓
Vælge en bog vi skal læse sammen	✓	✓	✓	✓	✓		✓
20:00: Lyset skal være slukket	✓	✓		✓	✓		✓
Blive i sengen							

DAGLIG AFTALE

NÅR DU _____

INDEN KLOKKEN ____|____ ,

SÅ MÅ DU _____

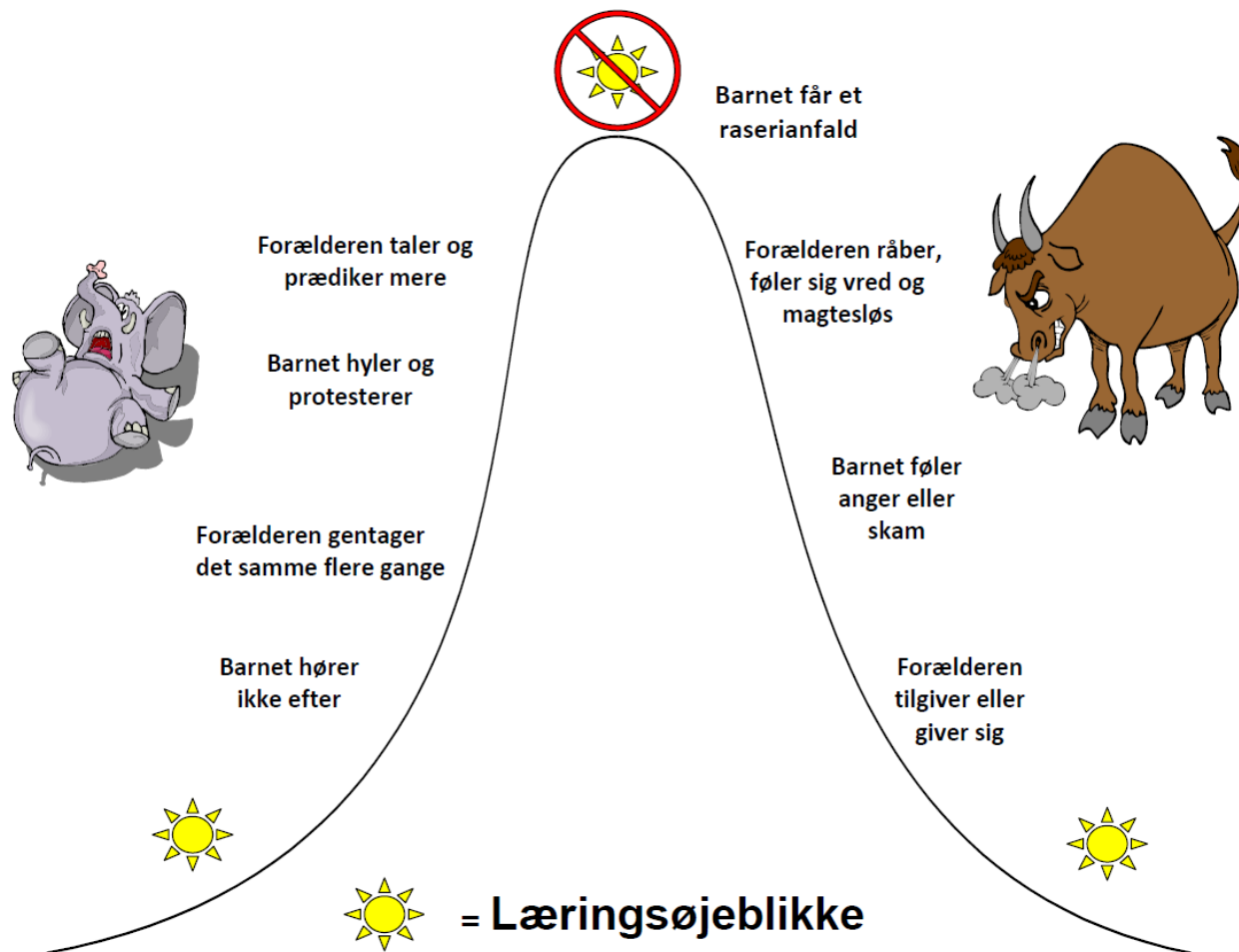
INDTIL KLOKKEN _____.

UNDERSKRIFTER: _____

DATO: _____

66

Undgå magtkampe

KE
EP

Fremme skolegang

En god rutine for skolearbejde derhjemme

Beslut, hvor meget tid der skal afsættes hver dag.

Vi anbefaler, at I starter med 15 minutter hver dag.

Find et godt arbejdssted.

Vælg et roligt sted med godt lys, et ryddet bord og uden forstyrrelser. Lad ikke søskende, telefonopkald, fjemsyn eller forskellige planer forstyrre. Vær fleksibel. Find et nyt arbejdsområde efter en uge, hvis det ikke fungerer.

Prioriter skolearbejdet.

Find et fast tidspunkt, hvor barnet skal gå hen til sit arbejdssted. I starten kræver det måske, at plejeforældrene laver nye rutiner for tiden efter skole eller aftenen. Find alternative tidspunkter på forhånd, hvis særlige begivenheder kommer i vejen for den faste rutine.

Vær til stede under arbejdet.

Børn har brug for konstant anerkendelse og vejledning, mens de arbejder. Dette **kan** være en tid, som plejeforældre og deres børn ser frem til at tilbringe sammen.

Tilskynd barnet til at lave hjemmearbejde fem gange om ugen.

Når børnene bliver lidt ældre, skal de øve sig i at lave skolearbejde og udvikle positive arbejdsvaner. Selv om de ikke har lektier for, kan børnene sidde og læse eller lave noget andet skolearbejde.

Erfaringer

Midtvejsevaluering fra Socialstyrelsen ved Oxford Research november 2016:

- Plejeforældrenes stressniveau falder, efter at de har deltaget i et KEEP forløb
- Fald i plejebørnernes adfærdsvanskeligheder efter at deres plejeforældre har deltaget i KEEP forløbet

”Opdeles børnene i graden af deres adfærdsvanskeligheder ses, at fra at 64 % af plejebørnene i udgangspunktet befandt sig inden for normalområdet, stiger dette tal til 73 % efter, at plejefamilierne har gennemført et KEEP forløb; 5 % færre plejebørn befinder sig i grænseområdet ; og 4 % færre er uden for normalområdet, hvis man sammenligner før og efter KEEP.” (SDQ)

”Der kan på baggrund af midtvejsevalueringen udledes anbefalinger til en fremtidig implementering af KEEP i Danmark.”

Erfaringer

Slutevaluering fra Socialstyrelsen ved Oxford Research December 2017:

- - Det er tydeligt, at plejeforældrene oplever børnenes udfordringer som mindre stressende efter at have deltaget i KEEP
- Der ses tydelig tendens til, at stressniveauet falder blandt plejeforældrene efter deltagelse i KEEP.
- Plejeforældrene fremhæver, at de med afsæt i brugen af tilgange og redskaber fra KEEP kan skabe bedre strukturer og rammer for dagen, hvilket skaber mere ro og overskud i dagligdagen for både plejeforældre og børn.

Erfaringer

Slutevaluering fra Socialstyrelsen ved Oxford Research December 2017:

- Kvantitativt vurderer plejeforældrene, at de med KEEP afværger og afhjælper problemadfærd hos deres plejebørn. (Ses også af før- og eftermålinger)
- Interviews med plejeforældre: Plejebørnene opleves gladere og roligere. Plejeforældrene oplever, at det er et udtryk for, at de selv er mere anerkendende, mere tydelige i deres grænsesætning, mere strukturerede og dermed mere rolige. – der kommer større overskud ind i dagligdagen.
- 5 af de 7 deltagende kommuner/organisationer ønsker at forankre indsatsen efter endt projektperiode.

Erfaringer

Plejeforældreudsagn fra spørgeskemabesvarelse:

- ”Det har betydet, at vi har sat forventningerne til hvad han skal klare ned, og så tager vi det i små bidder, han kan klare. Derefter bygger vi lige så stille på.”
- ”De værktøjer vi har fået og de gode idéer fra andre plejefamilier er uundværlige”
- ”Vi er blevet opmærksomme på, at fremhæve det positive og bruge det i hverdagen.”

Tak for i dag

Gitte Jakobsen
22 30 33 90

Heidi Møller-Rasmussen
20 12 67 37